

Dosarul nr. 3ra-95/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Sv. Tizu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

ÎNCHEIERE

06 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Simon Bradeley NKWA Atanga, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Simon Bradeley NKWA Atanga împotriva Direcției azil și integrare a Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 29 aprilie 2016, Simon Bradeley NKWA Atanga, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Direcția refugiați, solicitând anularea deciziei nr. 73/16/DR din 30 martie 2016 DR a BMA, acordarea unei forme de protecție prevăzute la art. 16 al Legii nr. 270 din 18 decembrie 2018.

În motivarea cererii de chemare în judecată s-a invocat că, la 04 martie 2016, Simon Bradeley NKWA Atanga fiind cetățean străin, născut la 29 august 1987, originar din or. Kolofata (Provincia de Nord), Camerun, a fost declarat persoană indezirabilă pe teritoriul Republicii Moldova pe un termen de 10 ani, fiind emisă și o decizie de returnare sub escortă. La aceiași dată a fost luat în custodie publică pe un termen de 30 zile, iar la 10 martie 2016 a fost plasat la Centrul de Plasament Temporar pentru Străini. Invocând frica de a reveni în țara de origine din cauza grupării teroriste Boko Haram, a depus o cerere de protecție internațională. Prin decizia nr. 73/16/DR din 30 martie 2016 a Direcției Refugiați a Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova s-a dispus respingerea cererii de azil. Decizia i-a fost adusă la cunoștință la 31 martie 2016, conform semnăturii aplicate.

Totodată, a indicat că la respingerea solicitării de acordare a unei forme de protecție cetățeanului străin, de către autoritatea competentă s-au reținut următoarele argumente: nu există un risc serios la care ar putea fi expus solicitantul (condamnare la moarte sau supunere la o pedeapsă echivalentă cu aceasta); lipsa comiterii unei infracțiuni pe teritoriul statului de proveniență a cetățeanului; țara de origine a solicitantului nu a aplicat tratamente ori pedepse inumane față de acesta și nu există

riscul realizării acestora la întoarcerea acestuia înapoi; s-a concluzionat că solicitantul de azil nu a fost constrâns să părăsească Camerunul într-un mod forțat; posibilitatea aplicării refugiului intern.

Reclamantul a menționat că decizia în cauză este neîntemeiată și se încalcă grav un șir de principii fundamentale asigurate atât la nivel național conform art. 11 al Legii nr. 270 din 18 decembrie 2008, art. 19 alin. (3) al Constituției Republicii Moldova, cât și la nivel internațional de art. 5 par. (1) CEDO, iar temeiurile invocate, sunt unele formale menite să restrângă nefondat dreptul la protecție umanitară a persoanei. În acest sens, a declarat că raportând situația „de facto” expusă în cadrul interviului realizat de Direcția azil și integrare a Biroului migrație și azil, se identifică un șir de circumstanțe importante pe care autoritatea competentă fie le-a omis din neatenție sau intenționat și anume faptul că s-a născut în or. Douala City, Litoral Province, Camerun, unde a locuit până în anul 2005. Ulterior, împreună cu familia s-au mutat în orașul Kolofata unde a fost construită o casă pentru întreaga familie și a locuit acolo până în anul 2010, când a venit la studii în Republica Moldova. La moment în or. Douala City nu mai are casă, rude sau prieteni și nu are la cine să apeleze în caz de ajutor. În Camerun nu este necesar să te pui la evidență în orașul în care locuiești, de aceea nu poate prezenta un act care să confirme ultima sa reședință. Familia sa, părinții, șase frați și o soră, care au rămas în Camerun, din spusele unui cunoscut, au fost uciși de către gruparea Boko Haram. Motivele omorului nu sunt cunoscute. De aici și apare frica să revină în Camerun ca să nu fie ucis. Boko Haram este o grupare teroristă ce atacă și bombardează populația pașnică indiferent de religie, etnie, vârstă sau alte criterii.

Reclamantul a precizat că a solicitat azil în Republica Moldova pentru a duce un mod de viață decent și liniștit, atât timp cât în Camerun situația este instabilă din cauza atacurilor teroriste. Aceste argumente l-au determinat să rămână și să solicite azil în Republica Moldova, pentru a nu fi supus amenințărilor rezultate de conflictele armate din nordul Camerunului, fiindu-i îngădit indirect dreptul la libera circulație, cât și a siguranței individuale, temeuri ce dau dreptul cetățeanului străin de a solicita protecție în Republica Moldova.

Totodată, a afirmat că în rezultatul examinării materialelor atașate la dosar, Direcția Azil și Integrare a Biroului migrație și azil a constatat că nu există neconcordanță sau divergențe între informațiile furnizate de solicitantul de azil și materialele anexate la dosar, fiind coerente și corelate între ele. Or, a întreprins toate măsurile pentru a-și susține cererea de azil, a cooperat cu consilierul de eligibilitate oferind toată informația disponibilă și nu au fost depistate declarații contradictorii între cele declarate în cerere, cerere-chestionar și interviu. Detaliile furnizate în cadrul interviului au fost apreciate ca suficient de detaliate și specifice. Deși, a anexat la dosar doar o copie a documentului de identitate temporar, eliberat de către Biroul migrație și azil, datele declarate de către acesta au fost verificate în bazele de date oficiale ale Ministerului Afacerilor Interne și apreciate ca fiind credibile și anume ceea ce se referă la numele, prenumele și data nașterii, precum și țara de origine și orașul de baștină, or. Duala City.

Reclamantul a declarat că în raportul publicat de United States Department of State, 2014 Report on International Religious Freedom - Cameroon, din 14 octombrie 2015, se menționează că: Grupul terorist Boko Haram care activează în Nigeria a provocat atacuri violente din ce în ce mai frecvente împotriva civililor,

oficialilor guvernamentali și forțelor militare și a terorizat populația din provincia Extremul Nord. Atacurile împotriva civililor au fost efectuate fără discriminare și au inclus asasinarea și răpirea musulmanilor și creștinilor. Deși, nu există estimări exacte ale numărului total al persoanelor ucise și răpite, potrivit Ministerului Apărării, gruparea Boko Haram a ucis sute de polițiști, militari și jandarmi. Estimările cu privire la totalul numărului de civili uciși variază, dar numărul este estimat la câteva sute. Boko Haram a răpit numeroși cetățeni și mai mult de o duzină de expatriați, inclusiv personal religios, în mai multe atacuri. La 25 iulie 2015, gruparea Boko Haram a efectuat un atac coordonat în orașul Kolofata, răpind cel puțin câteva zeci de cetățeni, inclusiv soția viceprim-ministrului Amadou Aii. Mai mulți civili au fost uciși în atac. Gruparea Boko Haram a eliberat ulterior populația expatriată și grupul răpit din Kolofata.

De asemenea, a indicat că raportul elaborat de Amnesty Internațional, cu titlul Amnesty International Report 2015/16 - Cameroon, din 24 februarie 2016, accesat la data de 29 martie 2016, atestă că: Grupul armat Boko Haram a perturbat viețile a mii de oameni din nordul Camerunului, comițând crime de drept internațional, inclusiv omoruri ilegale, atacuri împotriva obiectivelor civile, deturnare de bunuri și active, jafuri și răpiri. În încercarea de a preveni gruparea Boko Haram de la capturarea teritoriului, forțele de securitate au efectuat arestări arbitrare, rețineri, dispariții forțate și execuții extrajudiciare ale presupușilor membri ai grupului. Consideră că, o detașare semnificativă a forțelor de securitate în provincia numită Extremul Nord, a împiedicat gruparea Boko Haram să preia controlul asupra teritoriului camerunez. Cu toate acestea, forțele de securitate, uneori nu au reușit să protejeze populația civilă de atacuri și chiar ele au comis crime și încălcări ale drepturilor omului.

Conform raportului elaborat de United States Commission on International Religious Freedom, accesat la 30 martie 2016, se reflectă că: Gruparea Boko Haram se opune guvernelor statelor federale din nordul Nigeriei, liderilor politici și elitelor religioase musulmane și a activat pentru a expulza toți creștinii din nordul țării. La sfârșitul perioadei de întocmire a acestui raport, în luna februarie 2015, Uniunea Africană a aprobat un contingent de 8700 - trupe militare - Multi-National Joint Task Force (MNJTF), compus din soldați din Benin, Camerun, Ciad, Niger, Nigeria și care cu succes au recapturat zeci de orașe. Cu toate acestea, atentatele sinucigașe comise de grupare Boko Haram continuă să aibă loc aproape zilnic în partea de nord, iar grupul pare să revină în localitățile urbane, la campanii de gherilă caracteristice activităților sale în anii 2012 și 2013. Susține că, potrivit raportului elaborat de Amnesty International: Report 2015/16-Nigeria, în data de 24 februarie 2016, accesat la data de 30 martie 2016, se menționează că: Gruparea Boko Haram a continuat să comită crime de război și crime împotriva umanității, în nord-estul Nigeriei, provocând moartea a mii de civili. În luna ianuarie 2015, grupul și-a extins teritoriul aflat sub controlul său prin capturarea orașelor Baga și Monguno în statul federal Bomo din Nigeria. Gruparea Boko Haram a ucis în mod deliberat populația civilă, în special bărbații cu vârsta de luptă, răpind persoane și distrugând clădiri. Mii de civili trăiau sub dominația violentă a grupării Boko Haram, fie în orașele capturate, sau după ce au fost răpiți, au fost duși în lagăre. Multe dintre femei și fete au fost răpite și forțate să se căsătorească. Din luna martie 2015, o ofensivă susținută de către armată, cu asistența forțelor armate din Camerun, Ciad și Niger au forțat

retragerea Boko Haram din marile orașe din nord-estul Nigeriei. Cu toate acestea, Boko Haram a continuat să ucidă civili prin raiduri asupra orașelor mai mici și asupra satelor, precum și prin atacuri cu bombă.

Reclamantul a menționat că temerea sa este întemeiată din punct de vedere subiectiv și obiectiv, iar șederea într-o așa zonă i-ar pune în pericol viața și integritatea corporală. Direcția azil și integrare a Biroului migrație și azil prin decizia sa în loc să-i ofere lui azil în Republica Moldova, i-a sugerat ideea privind relocarea internă a sa. În opinia sa, în decizia s-a uitat a se indica din neatenție sau intenționat, sau din necunoaștere, faptul că, persoanele relocate intern cele mai dese ori se ciocnesc cu o multitudine de probleme în regiunile în care sunt relocați, or, conaționali se uită cu dispreț și îi tratează cu ostilitate pe acestea, statul nu le garantează un loc de muncă în regiunea relocată, nu au un acoperiș asupra capului, iar localnicii din regiunile unde urmează să fie relocate intern persoanele din zonele cu pricină, ridică acestora neargumentat plata pentru chirie.

Prin hotărârea din 27 martie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Simon Bradeley NKWA Atanga împotriva Direcției azil și integrare a Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la anularea deciziei nr.73/16/DR din 30 martie 2016 și obligarea de a acorda protecție umanitară.

Prin decizia din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Simon Bradeley NKWA Atanga, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc și s-a menținut hotărârea din 27 martie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că art. 60 alin. (1) lit. c) din Legea privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18 decembrie 2008 prevede că după interviuarea solicitantului de azil, în baza informației pregătite de Direcția azil și integrare, șeful acestei direcții emite una din următoarele decizii - respingerea cererii de azil.

La fel, a precizat că prima instanță întemeiat a reiterat că, atacurile armate ale grupării Boko Haram sunt îndreptate prioritar în nordul Nigeriei, Camerunul formând un lagăr, în nordul țării sale, pentru refugiații din Nigeria, fapt ce denotă că, autoritățile Camerunului întreprind toate măsurile necesare pentru preîntâmpinarea atacurilor din partea acestei grupări, cât și pedepsirii membrilor acestei grupări în baza legii sus-menționate. Mai mult, este cert că, Simon Bradeley NKWA Atanga este originar din or. Douala City, Litoral Province, Camerun, unde nu se atestă atacuri teroriste din partea grupării Boko Haram, fapt ce denotă că, acesta se poate întoarce în orașul său natal, fără a fi persecutat de către membrii grupării în cauză, fiind lipsă și un risc pentru viața și sănătatea sa.

Așadar, prima instanță corect a menționat că însăși Curtea Europeană a Drepturilor Omului a invocat faptul că, în cazul în care în țara de origine a solicitantului există regiuni în care nu sunt atestate careva conflicte armate, acesta urmează a se stabili cu traiul în aceste regiuni, sau poate solicita protecția acestei țări, după cum prevede și Convenția de la Geneva din 1951.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, Simon Bradeley NKWA Atanga nici nu a solicitat protecția țării sale, fiind lipsă careva probe în acest sens.

La 30 noiembrie 2018, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.175), Simon Bradeley NKWA Atanga, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, a declarat recurs împotriva deciziei din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea

recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, emiterea unei hotărâri noi prin care cetățeanului străin Simion Bradeley NKWA Atanga să i se acorde una din formele de protecție prevăzute la art. 16 al Legii nr. 270 din 18 decembrie 2008 și anume protecție umanitară.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele ierarhic inferioare nu au examinat cauza complet și obiectiv, sub toate aspectele, iar ambele hotărâri sunt nefondate, instanțele au interpretat eronat legea.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 24 aprilie 2018, iar Simon Bradeley NKWA Atanga, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, a declarat recurs la 30 noiembrie 2018, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.175).

Materialele cauzei atestă că decizia în copie a fost expediată participanților la proces la 25 mai 2018, conform scrisorii de însoțire (f.d.166). Textul recursului denotă recepționarea copiei deciziei de către avocat la 02 octombrie 2018, fapt confirmat și prin ștampila aplicată pe copia plicului anexat la cererea de recurs (f.d.174). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Simon Bradeley NKWA Atanga, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Simon Bradeley NKWA Atanga, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are

caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Simon Bradeley NKWA Atanga, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Simon Bradeley NKWA Atanga, reprezentat de avocatul Ștefan Șevciuc împotriva deciziei din 24 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh